

WAGNERIANA CATALANA Nº 48

TEMA 8.1: ALTRES COMPOSITORES WAGNERIANES CATALANES

TÍTOL: **INVISIBLES I SILENTS: COMPOSITORES DEL S. XIX**

ONIA FARGA I PELLICER

AUTORA: *Eva Muns*

Pianista, violinista, compositora i mestre.

Barcelona 1882 1936

Sota el títol “Invisibles i silencis”, anirem repassant la biografia de dones catalanes que van viure els millors anys del Noucentisme i Modernisme a Catalunya, entregant les seves vides a la Música, destacant principalment la seva aptitud com a compositor, les obres de les quals, tot i ser remarcables, han restat en l’oblit o són desconegudes. Des d’aquestes pàgines els volem retre l’homenatge que es mereixen per demostrar que no eren ni invisibles ni tampoc callades, com ho demostren les actuacions que van fer i les pàgines musicals que ens han deixat.

La filla de Rafael Farga i de Peronella Pellicer, va néixer el 1882. De ben petita despuntà la seva sensibilitat artística i la seva aptitud per la música. Estudià a l'Escola Municipal de Música de Barcelona on hi obtingué diversos premis. Als 15 anys havia aconseguit tots els primers premis del Conservatori i en un concurs li va ser premiada una *Gran Marxa* per a orquestra i orgue, que va dirigir ella mateixa en el Palau. El 13 de juny de 1900 va fer el seu concert de presentació com a pianista al Cercle Artístic de Barcelona. La seva activitat com a concertista la va dur per escenaris de tot Espanya i Europa, sobretot per Suïssa i França, com a pianista i com a violinista. El 1913 figura entre els socis de l'Associació de Música da Camara.

Imatge d'Onia Farga com a pianista

Melcior Rodríguez de Alcántara va donar-li classes de composició, i per a facilitar

els seus estudis d'orquestració, va completar la seva formació amb el violinista Mathieu Crickboom, on excel·lí també amb aquest instrument. Exercí com a

Associació Wagneriana. Apartat postal 1159. Barcelona 08080

[Http://www.associaciowagneriana.com](http://www.associaciowagneriana.com) info@associaciowagneriana.com

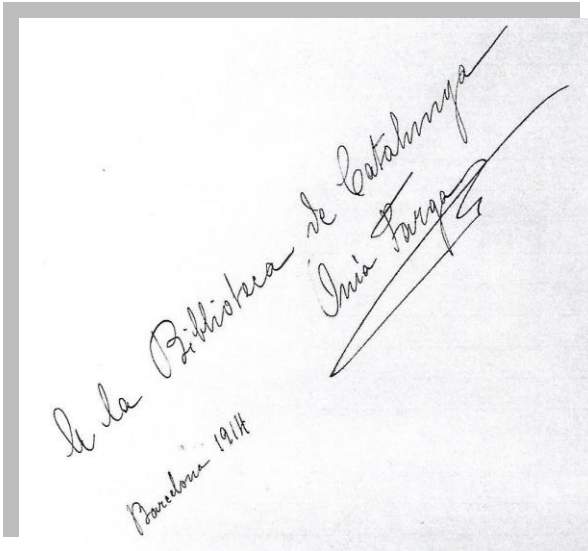

pianista, primer, i com a violinista i professora de piano després, i les seves gires de concerts per Espanya, Suïssa, Bèlgica (1920) França foren molt elogiades. Va obtenir diversos premis internacionals. La seva característica més destacable és que en els concerts es presentava com a solista de piano i de violí. Els concerts els dividia en dues parts, dedicant cadascuna a composicions per a cada instrument. Va actuar al Palau de Belles Arts de Barcelona l'any 1894, interpretant una Marxa solemne per a banda i orgue.

Entre els anys 1902 i 1904 ensenyà piano a l'Acadèmia del "Centro Artístico Musical" de Barcelona, que dirigia Delfí Armengol. Per aquesta època i fins l'any 1928 alternava la seva residència entre Barcelona i París, ciutats en les que donava recitals. A París va fer la coneixença d'Isaac Albéniz, qui va prestar-li ajuda i bons consells. A aquesta ciutat, va actuar a la sala Pleyel obtenint bones crítiques i comentaris elogiosos, sobre tot d'Henri de Courzon.

El 15 de maig de 1909, va actuar al Palau de la Música. La primera part del programa dedicat al piano, va interpretar: Preludi i fuga de Bach-Liszt, Sonata Apassionata de Beethoven, Scherzo en si bemoll menor de Chopin, i dues obres originals seves: *Les mosques de Sant Narcís*, glossa de la cançó popular *i Breçant l'orfanet*, En la segona part, mostrà la seva faceta com a violinista, interpretant Adagio i Allegro, de Corelli, Romança de Beethoven i Concert en re menor de Wieniawski.

El juny de 1910 actuà al teatre Principal de Barcelona, dintre dels concerts que va organitzar l'Associació de Cultura Musical popular de Narcisa Freixas. Va interpretar al violí dues composicions seves: *Les mosques i Bressant l'orfanet*, amb les que va mostrar la seva exquisida digitació. L'any 1911 va actuar en el Congrés Nacional de les Arts del Llibre celebrat a l'Ateneu Barcelonès.

Portada de la partitura de les Gloses sobre cançons populars catalanes per a piano, amb la dedicatòria signada per la compositora, l'any 1914.

L'any 1922, de retorn de París, on rebé critiques falagueres, donà un altre concert al Palau per a violí i piano. En aquella ocasió va incloure peces pròpies: *Els tres tambors*, i *El Rossinyol*, glosses pe a piano i *Flaviolejant*, per a violí. A partir de 1922, sovintegen les seves actuacions al Palau, la Sala Mozart, etc., oferint recitals per a violí i

piano. L'any 1928 a Barcelona, va fundar i dirigir l'orquestra de l'Associació Música Pro Amore Artis i l'Acadèmia de Música Onia Farga,

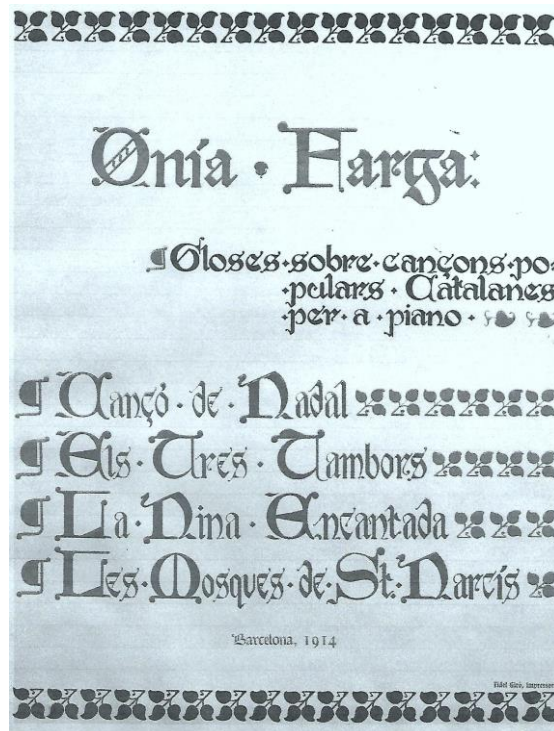
que va desenvolupar una important tasca pedagògica. El conjunt *Musica pro Amore Artis*, va actuar al teatre de l'Orfeó Gracienc el 28 de maig de 1935, en un festival Bach, en el que hi participaren les solistes Maria Amat, Concepció Callao, Maria Benet, el baix Domenech Sánchez Parra i Eusebi Carasuan. L'acte, tot i ser dedicat a J.S. Bach, l'orquestra acompanyant va interpretar a l'inici del festival l'obertura d'Egmont de Beethoven i l'obertura dels Mestres Cantaires de Nuremberg de Richard Wagner, per tancar l'acte.

Va ser professora a l'Escola Municipal de Música, i entre els seus alumnes de piano tingué el futur compositor i director coral Ernest Cervera i va obrir una Acadèmia de Música a Sant Feliu de Guíxols

Des de l'any 2009, el Conservatori Superior de Música de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona atorguen el *Premi Onia Farga* per a estudiants destacats de violí i de piano.

Com a compositora fou autora -entre altres peces- *Missa de Rèquiem*, per a cor, orquestra simfònica i orgue, dedicada a la seva mare Peronella Pellicer, morta al 1919, *La bella Lucinda* obra escènica en dos actes orquestra simfònica i veu, sobre un text de Pujolà i Vallès, i un altre amb llibret de Martínez Bello, *A les abelles*, per a veu i piano, *Amb quanta de tristor*, per a veu i piano, *Amor*, poema de Verdaguer, per a veu i piano, *Amoreta*, glossa de cançó popular, per

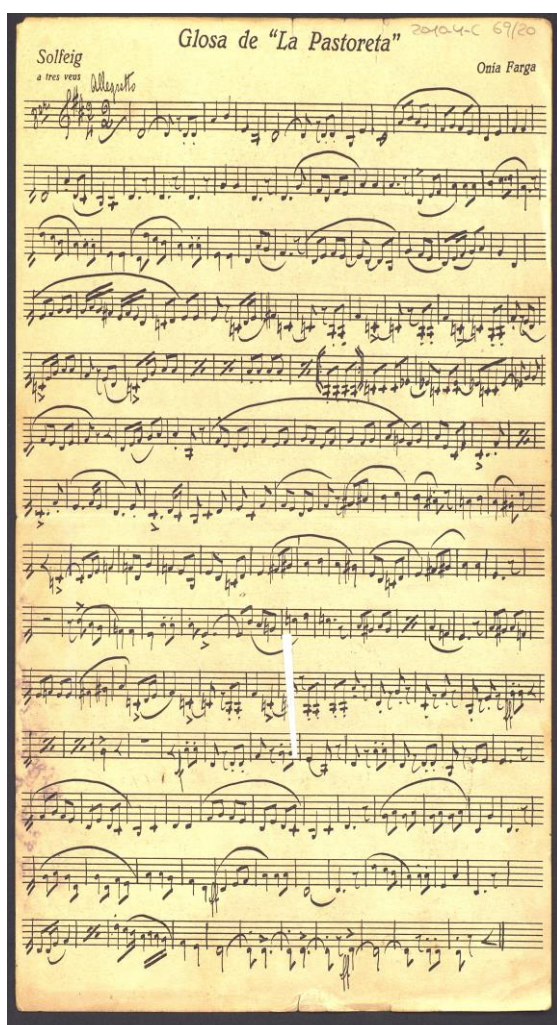
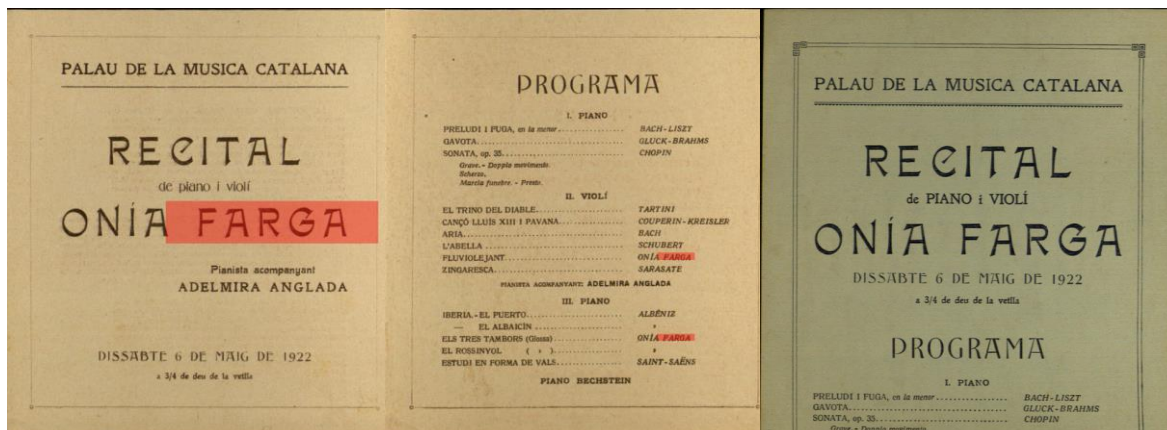
a piano, *Cançó del raier*, per a veu i piano, *Cantares andaluces*, per a piano Edició (1929) Max Eschig. París, *Carmeta*, sardana de concert, *Els tres tambors*, glossa de cançó popular, piano. Edició (1929) Max Eschig. París, *Gavota de Rameau*, transcripció per violí i piano. Edició (1929), *L'estàtua de don Jaume*, text Verdaguer, veu i piano, *La fratoj* (1909), per a veu i piano, amb lletra en esperanto de Ludwik Lejzer Zamenhof, *Bresant l'orfanet* (1909), per a piano, *Cantares andaluces* (1928), per a veu i

piano, *Lo gaiter del Llobregat* (1930), per a veu i piano, *l'Album Gloses sobre cançons populars catalanes* (1909) per a piano que inclou: *Cançó de Nadal*, *Els Tres Tambors*, *Les mosques de Sant Narcís*, *El Rossinyol* i *La nina encantada*. Aquest àlbum, amb la dedicatòria autògrafa de l'autora, que es troba dipositat a la Biblioteca de Catalunya, compren cinc partitures per a piano harmonitzades per la compositora, procedents de cançons populars catalanes, amb el propòsit segons escriu en Ramon Miquel i Planas com a pròleg de la present obra, "d'oferir-nos en un sol pom aquestes flors exquisides de la terra catalana i que ella, la compositora de veritable talent, la senyoreta Onia Farga, ha convertit en les Gloses del present volum destinat a dur fora del clos familiar les remors de les nostres boscúries i els tornaveus de les afraus nostrades". Altres obres d'Onia Farga són: *Ojos claros, serenos* (1928), per a veu i piano, musicació d'un famós madrigal de Gutiérrez de Cetina, *Quatre quadrets*, suite per a orquestra (una de les composicions és *A l'ermita, goigs de Sant Jordi*, per a cor mixta, amb lletra d'Artur Masriera, estrenada al 1931, dipositada a l'arxiu municipal de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, dintre del fons de la Societat Coral Nova Gesòria, *Sonata en Re per a violí i piano* (1914), *Berceuse* (1930) i les Sardanes: *Carmeta*, per a piano, *Flabiolejant*, de concert, *Iluro en*

feita, tercer accésit del Concurs Pro Biada de Mataró el 1922, *Sardana de concert* (1928), per a violí i piano, *L'Aplec de la Sardana*, etc.

També va escriure exercicis de solfeig per a tres veus, pels seus ensenyaments i va ser també una gran il.lustradora; en definitiva, una artista completa. Va morir a Barcelona el 7 de desembre de 1936.

NECROLÓGICA D'ONÍA FARGA

La Vanguardia 8 de desembre 1936

Ha muerto Onía Farga. Cataluña ha perdido uno de sus acusados valores musicales. Onía Farga ha dejado de existir. Con ella desaparece la personalidad del arte de la música, en sus diversos aspectos.

Onía Farga pertenecía a aquella selección de mujeres intelectuales que han caracterizado el Renacimiento de Cataluña.

Dotada de un temperamento sensibilísimo y de una belleza de

sentimientos poco comunes, tales cualidades, así como su sólida cultura,

Associació Wagneriana. Apartat postal 1159. Barcelona 08080

[Http://www.associaciowagneriana.com](http://www.associaciowagneriana.com) info@associaciowagneriana.com

aparecen reflejadas en las creaciones que públicos nacionales y extranjeros acogieron siempre con fervido aplauso.

Onía Farga deja un copiosísimo caudal de obras, muchas de ellas premiadas en concursos internacionales, y que son fruto de su incansable labor. Su impecable técnica - técnica que todos conocían y admiraban-, se hallaba alejada de toda concesión de mal gusto, y la había colocado en el altísimo lugar que tan justamente ocupaba.

Descanse en paz la que fue espejo femenino de bondad y orientadora de sereno y austero valor artístico.